

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Data posiedzenia: 5 sierpnia 2014 r.

Nr posiedzenia: 65

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Andrzej Person.

- Porządek posiedzenia:**
1. Prezentacja Ministerstwa Spraw Zagranicznych pt. „Atlas polskiej obecności za granicą”.
 2. Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat bazy organizacji i instytucji polskich i polonijnych za granicą.
 3. Informacja Fundacji „Edukacja dla Demokracji” na temat programów regrantingowych skierowanych do środowisk polskich za granicą.
 4. Sprawy różne.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Barbara Borys-Damięcka, Leszek Czarnobaj, Robert Dowhan, Stanisław Gogacz, Marek Konopka, Andrzej Person, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski;
- goście:
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
 - wicedyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Joanna Kozińska-Frybes,
 - naczelnik Centrum Operacyjnego Mirosław Banach,
 - pracownik Centrum Operacyjnego Barbara Krystosik,
 - Główny Urząd Statystyczny:
 - zastępca dyrektora Departamentu Badań Demograficznych i Rynku Pracy Dorota Szałtys,
 - główny specjalista w Departamencie Badań Demograficznych i Rynku Pracy Paweł Kaczorowski,
 - Fundacja „Edukacja dla Demokracji”:
 - prezes Zarządu Justyna Janiszewska,
 - koordynatorka projektów Natalia Kertyczak,
 - koordynatorka projektów Aleksandra Kujawska,
 - Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”:
 - prezes Zarządu Janusz Skolimowski,
 - wiceprezes Zarządu Ewa Ziółkowska,
 - Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”:
 - dyrektor Biura Zarządu Krajowego Iwona Borowska-Popławska,
 - Fundacja „Wolność i Demokracja”:
 - koordynator projektów Olga Semeniuk,
 - koordynator projektów Wojciech Nowicki.

Ad 1. Wicedyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Joanna Kozińska-Frybes oraz naczelnik Centrum Operacyjnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Mirosław Banach zaprezentowali opracowany przez resort w 2013 r. multimedialny „Atlas polskiej obecności za granicą”. Celem publikacji jest wskazanie najważniejszych tendencji w dynamice polskiej diaspory. Na 172 mapach i grafikach ukazano główne trendy migracyjne dotyczące Polaków w 33 krajach świata. Wykorzystane zostały dostarczone przez polskie placówki dyplomatyczne i konsularne materiały mówiące o liczebności i organizacji polskiej diaspory oraz o jej aktywności, m.in. dane na temat nauczania języka polskiego, cyklicznych imprez, polskich nekropolii i miejsc pamięci narodowej. Zawarte w atlasie mapy przedstawiają dane porównawcze dotyczące poszczególnych krajów. Atlas będzie rozbudowywany i w miarę możliwości na bieżąco aktualizowany, jednak utrudnieniem jest duża mobilność i płynność polskiej emigracji. MSZ rozważa zakup specjalnego oprogramowania, które pozwoli stworzyć interaktywną wersję atlasu, umożliwiającą korzystanie z zawartych w nim informacji w systemie GPS oraz budowanie map dostosowanych do specyficznych potrzeb użytkowników. Joanna Kozińska-Frybes wyraziła nadzieję, że w przyszłości współautorami atlasu będą też Polacy z zagranicy oraz że będzie to instrument integrujący polską diaspore.

W trakcie dyskusji senatorowie odnieśli się pozytywnie do propozycji MSZ dotyczącej przygotowania interaktywnej i regularnie aktualizowanej wersji atlasu. Zwracali uwagę na trudność w oszacowaniu liczby Polaków na świecie oraz w poszczególnych krajach, co sprawia, że aktualność atlasu będzie zawsze względna.

„Atlas polskiej obecności za granicą” można pobrać ze strony internetowej MSZ: http://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/polonia/atlas_polskiej_obecnosci_w_swiecie/.

Ad 2. Zastępca dyrektora Departamentu Badań Demograficznych i Rynku Pracy w GUS Dorota Szałtys oraz główny specjalista w tym departamencie Paweł Kaczorowski przedstawili cele i zakres opracowywanej przez GUS bazy organizacji i instytucji polskich i polonijnych za granicą. Ogólnie dostępna baza dostarcza informacji na temat organizacyjnych i instytucjonalnych form funkcjonowania polskiej diaspory. Baza zawiera listę organizacji, jak również instytucji polskich i polonijnych o charakterze społecznym, kulturalnym i religijnym oraz spis części placówek edukacyjnych, mediów i ośrodków duszpasterstwa polskiego. Osoby zainteresowane mogą wyszukiwać, filtrować i dowolnie grupować informacje dotyczące m.in. rodzaju organizacji, roku rozpoczęcia działalności, siedziby, adresu strony internetowej czy osób pełniących funkcje zarządcze. Obecnie w bazie znajduje się ponad trzy tysiące pozycji, przy czym nadal jest to zbiór o charakterze inicjacyjnym. Uwzględniono w nim również niektóre organizacje już nieistniejące, których dorobek ma dużą wartość.

W trakcie dyskusji senator Stanisław Gogacz zaapelował, by w jak najkrótszym czasie uwzględnić w bazie możliwie pełną listę organizacji polonijnych funkcjonujących w poszczególnych krajach.

Wicedyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w MSZ Joanna Kozińska-Frybes odniosła się pozytywnie do przedsięwzięcia GUS oraz zaoferowała współpracę i konsultacje MSZ w ramach prac nad rozszerzeniem bazy.

Dyrektor Biura Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Iwona Borowska-Popławska uzyskała potwierdzenie GUS, że przedstawiciele Polonii będą mieli możliwość dodawania informacji do bazy oraz ich weryfikowania.

Bazę organizacji i instytucji polskich i polonijnych za granicą GUS można pobrać ze strony internetowej: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/polonia-i-polacy-w-swiecie/baza-organizacji-i-instytucji-polskich-i-polonijnych-za-granica,2,1.html#>.

Ad 3. Prezes Zarządu Fundacji „Edukacja dla Demokracji” Justyna Janiszewska oraz koordynatorki projektów Natalia Kertyczak i Aleksandra Kujawska poinformowały komisję o programach regrantingowych skierowanych do środowisk polskich za granicą w 2014 r. Fundacja ogłosiła i rozstrzygnęła trzy konkursy grantowe realizowane dzięki środkom Ministerstwa Spraw Zagranicznych: 1) „Wzmacnianie więzi i kontaktów z Polską” – konkurs wspiera działania

polskich organizacji pozarządowych w zakresie kontaktów Polaków ze Wschodu z Polską; 2) „Wzmacnianie i aktywizacja środowisk polskich” – konkurs jest skierowany do polskich organizacji pozarządowych, które wspierają aktywność Polonii i Polaków w krajach Unii Europejskiej, Norwegii, Szwajcarii i Islandii; 3) „Szkoła.PL w Irlandii” – projekt, realizowany w partnerstwie z Polską Macierzą Szkolną w Irlandii, zakłada udzielenie wsparcia polskim szkołom społecznym w Irlandii. Senatorowie uzyskali informacje na temat wyników poszczególnych polonijnych konkursów grantowych.

Ad 4. Przewodniczący komisji zaprosił senatorów na spotkanie z grupą działaczy sześciu polskich organizacji na Syberii, które odbędzie się w czwartek, 7 sierpnia, o godz. 10.00 w sali nr 217 w gmachu Senatu.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.

Opracowano w BPS